TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. vasario 22 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Europos arešto orderis – Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR – 1 straipsnio 3 dalis – Perdavimo tarp valstybių narių tvarka – Vykdymo sąlygos – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija – 47 straipsnio antra pastraipa – Pagrindinė teisė į tai, kad bylą teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą iš anksto įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas – Sisteminiai ar bendri trūkumai – Dviejų etapų nagrinėjimas – Taikymo kriterijai – Vykdančiosios teisminės institucijos pareiga konkrečiai ir tiksliai patikrinti, ar yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, kad perdavus asmenį, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, jam kiltų realus pavojus, kad bus pažeista jo pagrindinė teisė į tai, kad bylą teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą iš anksto įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas“

Sujungtose bylose C-562/21 PPU ir C-563/21 PPU

dėl *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) 2021 m. rugsėjo 14 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2021 m. rugsėjo 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą bylose dėl Europos arešto orderių vykdymo; orderiai išduoti dėl

X (byla C-562/21 PPU)

Y (byla C-563/21 PPU)

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen, kolegijų pirmininkai A. Arabadjiev, A. Prechal, C. Lycourgos, S. Rodin, I. Jarukaitis, N. Jääskinen (pranešėjas), I. Ziemele ir J. Passer, teisėjai M. Ilešič, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi, A. Kumin ir N. Wahl,

generalinis advokatas A. Rantos,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. lapkričio 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– X, atstovaujamo *advocaten* N. M. Delsing ir W. R. Jonk,

* Proceso kalba: nyderlandų.

– *Openbaar Ministerie*, atstovaujamos C. L. E. McGivern ir K. van der Schaft,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir J. Langer,

– Airijos, atstovaujamos J. Quaney, padedamos SC R. Kennedy,

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos S. Żyrek, J. Sawicka ir B. Majczyna,

– Europos Komisijos, atstovaujamos S. Grünheid, K. Herrmann, P. Van Nuffel ir J. Tomkin,

susipažinęs su 2021 m. gruodžio 16 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24) (toliau – Pagrindų sprendimas 2002/584), 1 straipsnio 3 dalies ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio išaiškinimo.

2 Šie prašymai buvo pateikti Nyderlanduose vykdant du Europos arešto orderius, išduotus atitinkamai 2021 m. balandžio 6 d. *Sąd Okręgowy w Lublinie* (Liublino apygardos teismas, Lenkija) (byla C-562/21 PPU), siekiant, kad būtų įvykdyta X skirta laisvės atėmimo bausmė, ir 2021 m. balandžio 7 d. *Sąd Okręgowy w Zielonej Górze* (Zelionos Guros apygardos teismas, Lenkija) (byla C-563/21 PPU), siekiant, kad būtų vykdomas Y baudžiamasis persekiojimas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Pagrindų sprendimo 2002/584 5, 6 ir 10 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(5) [Europos] Sąjungos siekis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve reikalauja panaikinti ekstradiciją tarp valstybių narių ir pakeisti ją perdavimo sistema tarp teisminių institucijų. Be to, pradėjus taikyti naują [supaprastintą] nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo sistemą vykdant baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn [ar baudžiamąjį persekiojimą], galima panaikinti dabartinės ekstradicijos tvarkos sudėtingumą ir jai būdingas vilkinimo tendencijas. Tradiciniai iki šiol egzistavę valstybių narių bendradarbiavimo santykiai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turėtų būti pakeisti teismo sprendimų baudžiamosiose bylose laisvo judėjimo sistema, taikoma ir ikiteisminiams [tarpiniams], ir galutiniams sprendimams.

(6) Šiame pagrindų sprendime numatytas Europos arešto orderis baudžiamosios teisės srityje yra pirmoji konkreti priemonė, įgyvendinanti abipusio pripažinimo principą, kurį Europos Vadovų Taryba pavadino teisminio bendradarbiavimo „kertiniu akmeniu“.

<…>

(10) Europos arešto orderio mechanizmas remiasi aukštu valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu. Jo įgyvendinimą galima sustabdyti tik tuo atveju, jei viena iš valstybių narių sunkiai ir nuolat pažeidinėja [ESS] 6 straipsnio 1 dalyje išdėstytus principus, Tarybos nustatytus [kai šie pažeidimai nustatyti Europos Sąjungos Tarybos] pagal [ESS] 7 straipsnio 1 dalį, ir dėl to atsiranda [ESS] 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos pasekmės.“

4 Šio pagrindų sprendimo 1 straipsnyje „Europos arešto orderio apibrėžimas ir įpareigojimas jį vykdyti“ numatyta:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda [priima] valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų [suimtų] ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę [siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę], arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

3. Šis pagrindų sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus [ESS] 6 straipsnyje.“

5 Minėto pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniuose nurodyti Europos arešto orderio privalomojo ir neprivalomojo nevykdymo pagrindai.

6 To paties pagrindų sprendimo 8 straipsnyje patikslinamas Europos arešto orderio turinys ir forma.

7 Pagrindų sprendimo 2002/584 15 straipsnyje „Perdavimo sprendimas“ nustatyta:

„1. Vykdančioji teisminė institucija, laikydamasi šiame pamatiniame [pagrindų] sprendime nustatytų terminų ir sąlygų, nusprendžia, ar asmuo turi būti perduotas.

2. Jei vykdančioji teisminė institucija mano, kad išduodančiosios valstybės narės praneštos informacijos nepakanka sprendimui dėl perdavimo priimti, ji paprašo skubiai pateikti būtiną papildomą informaciją, ypač susijusią su 3–5 ir 8 straipsniais, ir, atsižvelgdama į tai, kad reikia laikytis 17 straipsnyje nustatytų terminų, gali nustatyti terminą, iki kurio ji turi gauti tokią informaciją.

3. Išduodančioji teisminė institucija gali bet kuriuo metu vykdančiajai teisminei institucijai nusiųsti bet kokią papildomą naudingą informaciją.“

Nyderlandų teisė

8 Pagrindų sprendimas 2002/584 buvo perkeltas į Nyderlandų teisę 2004 m. balandžio 29 d. *Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (Overleveringswet*) (Įstatymas dėl Europos Sąjungos Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo (Įstatymas dėl perdavimo)) (*Stb*., Nr. 195, 2004), pastarąjį kartą iš dalies pakeistas 2021 m. kovo 17 d. įstatymu (*Stb*., Nr. 155, 2021).

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-562/21 PPU

9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) buvo pateiktas prašymas leisti vykdyti Europos arešto orderį, kurį 2021 m. balandžio 6 d. išdavė S*ąd Okręgowy w Lublinie* (Liublino apygardos teismas, Lenkija). Šiuo Europos arešto orderiu siekiama, kad būtų suimtas ir perduotas Lenkijos pilietis, kad jam būtų įvykdyta dvejų metų laisvės atėmimo bausmė, skirta galutiniu 2020 m. birželio 30 d. nuosprendžiu už turto prievartavimą ir grasinimą smurtu.

10 Suinteresuotasis asmuo nesutiko būti perduotas Lenkijos Respublikai. Šiuo metu jis yra suimtas Nyderlanduose, kol prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priims sprendimą dėl šio perdavimo.

11 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad nenustatė jokių pagrindų, dėl kurių galėtų prieštarauti minėtam perdavimui, išskyrus pagrindą, su kuriuo susijęs Teisingumo Teismui pateiktas prejudicinis klausimas.

12 Tas teismas mano, kad nuo 2017 m. yra sisteminių ar bendrų trūkumų, turinčių įtakos teisminės valdžios nepriklausomumui išduodančiojoje valstybėje narėje. Šie trūkumai, kurie egzistavo jau išduodant šio sprendimo 9 punkte minėtą Europos arešto orderį, vėliau tapo dar reikšmingesni. Todėl, to teismo nuomone, kyla reali rizika, kad perdavimo išduodančiajai valstybei narei atveju būtų pažeista Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje garantuojama pagrindinė asmens teisė į teisingą bylos nagrinėjimą.

13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, šie trūkumai visų pirma turi įtakos šia nuostata garantuojamai pagrindinei teisei į pagal įstatymą iš anksto įsteigtą teismą.

14 Tas teismas mano, kad aptariami trūkumai, be kita ko, kyla iš 2017 m. gruodžio 8 d. *Ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw* (Įstatymas dėl Nacionalinės teismų tarybos įstatymo ir kai kurių kitų įstatymų pakeitimo) (*Dz. U.*, 2018 m., 3 pozicija) (toliau – 2017 m. gruodžio 8 d. įstatymas), kuris įsigaliojo 2018 m. sausio 17 d., visų pirma iš *Krajowa Rada Sądownictwa* (Nacionalinė teismų taryba, Lenkija) (toliau – KRS) funkcijos skirti Lenkijos teismų sistemos narius.

15 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi 2020 m. sausio 23 d. *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) priimtu nutarimu, kuriame pastarasis teismas, kaip teigiama, laikėsi nuomonės, kad KRS, nuo 2017 m. gruodžio 8 d. įstatymo įsigaliojimo tiesiogiai pavaldi politinei valdžiai, nėra nepriklausoma institucija. Šis nepriklausomumo nebuvimas lemia teisėjų skyrimo procedūros trūkumus. Kalbant apie kitus teismus (išskyrus *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis teismas)), pažymėtina, kad iš šio nutarimo matyti, jog nelaikytina, kad teismo kolegija sudaroma tinkamai, kaip apibrėžta Lenkijos *Kodeks postępowania karnego* (Baudžiamojo proceso kodeksas), kai į jos sudėtį įeina asmuo, paskirtas teisėju KRS siūlymu pagal 2018 m. sausio 17 d. įsigaliojusius teisės aktus, tiek, kiek atitinkamas trūkumas bylos aplinkybėmis reiškia nepriklausomumo ir nešališkumo garantijų pažeidimą pagal Lenkijos Konstituciją, Chartijos 47 straipsnį ir 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnį.

16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat remiasi 2021 m. liepos 15 d. Sprendimu *Komisija / Lenkija (Teisėjams taikoma drausminė tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596, 108 ir 110 punktai).

17 Tas teismas taip pat nurodo, kad susipažino su 2020 m. sausio 25 d. sudarytu sąrašu, kuriame yra 384 teisėjų, paskirtų KRS siūlymu nuo 2017 m. gruodžio 8 d. įsigaliojusio įstatymo, pavardės. Minėtas teismas mano, kad tikėtina, jog nuo to laiko tokių paskyrimų skaičius išaugo.

18 Šiomis aplinkybėmis jis mano, kad yra reali rizika, jog nuo 2017 m. gruodžio 8 d. įsigaliojusio įstatymo vienas ar keli KRS siūlymu paskirti teisėjai dalyvavo suinteresuotajam asmeniui iškeltoje baudžiamojoje byloje.

19 Šiuo klausimu jis nurodo, kad suinteresuotasis asmuo nuo 2020 m. vasario 14 d. nebegali veiksmingai ginčyti teisėjo paskyrimo ar jo teisminių funkcijų vykdymo teisėtumo. Pagal 2019 m. gruodžio 20 d. *Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas bendrosios kompetencijos teismų įstatymas, Aukščiausiojo Teismo įstatymas ir kai kurie kiti įstatymai) (*Dz. U.*, 2020 m., 190 pozicija), įsigaliojusį 2020 m. vasario 14 d., Lenkijos teismams neleidžiama nagrinėti tokių klausimų.

20 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas savo jurisprudencijoje laikosi nuomonės, jog teisė į teismą, „įsteigtą įstatymu“, kaip ši teisė garantuojama pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį, nors ir yra savarankiška, vis dėlto glaudžiai susijusi su šioje nuostatoje numatytomis nepriklausomumo ir nešališkumo garantijomis. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi šioje jurisprudencijoje nustatytais kriterijais, taikomais siekiant nustatyti, ar vykdant teisėjų skyrimo procedūrą konstatuoti pažeidimai yra teisės, kad bylą išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas teismas, kaip tai suprantama pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį, pažeidimas (2020 m. gruodžio 1 d. EŽTT sprendimo *Ástráðsson prieš Islandiją*, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 243–252 punktai ir 2021 m. liepos 22 d. EŽTT sprendimo *Reczkowicz prieš Lenkiją*, CE:ECHR:2021:0722JUD004344719, 221–224 punktai).

21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar šie kriterijai taikytini ir vykdant Europos arešto orderį, išduotą siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo.

22 Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Kokį kriterijų turi taikyti teismas, turintis priimti sprendimą dėl galutinės laisvės atėmimo bausmės ar priemonės vykdymo tikslais išduoto [Europos arešto orderio] vykdymo, kai nagrinėja, ar išduodančiojoje valstybėje narėje per kaltinamuoju nuosprendžiu pasibaigusį procesą buvo pažeista teisė į tai, kad bylą išnagrinėtų pagal įstatymą iš anksto įsteigtas teismas, o šioje valstybėje narėje nenumatyta galimybės imtis veiksmingos teisminės gynybos priemonės šios teisės pažeidimo atveju?“

Byla C-563/21 PPU

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat buvo pateiktas prašymas vykdyti Europos arešto orderį, kurį 2021 m. balandžio 7 d. išdavė *Sąd Okręgowy w Zielonej Górze* (Zelionos Guros apygardos teismas, Lenkija). Šiuo Europos arešto orderiu siekiama, kad būtų suimtas ir perduotas Lenkijos pilietis, siekiant vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą.

24 Suinteresuotajam asmeniui, kuris nesutiko būti perduotas Lenkijos Respublikai, taikomas suėmimas Nyderlanduose, kol prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priims sprendimą dėl šio perdavimo.

25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nenustatė jokio motyvo, dėl kurio būtų galima prieštarauti šiam perdavimui, išskyrus tą, dėl kurio šioje byloje pateikti prejudiciniai klausimai.

26 Tas teismas remiasi tais pačiais motyvais, kurie nurodyti šio sprendimo 12–17 punktuose, kuriuos jis nurodė prašyme priimti prejudicinį sprendimą byloje C-562/21 PPU ir kuriais remdamasis mano, kad sisteminiai ar bendro pobūdžio trūkumai, darantys poveikį išduodančiosios valstybės narės teismų nepriklausomumui, turi poveikį, be kita ko, Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje garantuojamai pagrindinei suinteresuoto asmens teisei į pagal įstatymą iš anksto įsteigtą teismą.

27 Dėl asmens, kurį prašoma perduoti byloje C-563/21 PPU, padėties prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad egzistuoja reali rizika, jog vienas ar daugiau teisėjų, paskirtų KRS siūlymu nuo 2017 m. gruodžio 8 d. įstatymo, nurodyto šio sprendimo 14 punkte, įsigaliojimo, bus kviečiami nagrinėti šio asmens baudžiamąją bylą, jei bus leista jį perduoti Lenkijos Respublikai baudžiamajam persekiojimui vykdyti.

28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad asmuo, kurį prašoma perduoti siekiant vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą, faktiškai negali asmeniškai remtis pažeidimais, padarytais paskiriant vieną ar kelis teisėjus, kurie turės nagrinėti jo baudžiamąją bylą. Skirtingai nei asmuo, kurį prašoma perduoti siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo (byloje C-562/21 PPU nagrinėjamas atvejis), asmuo, kurį prašoma perduoti baudžiamojo persekiojimo tikslais, dėl atsitiktinio bylų paskirstymo Lenkijos teismuose negali nurodyti vykdančiajai teisminei institucijai teismo, kuris nagrinės jo baudžiamąją bylą po perdavimo, sudėties. Be to, dėl to, kad 2020 m. vasario 14 d. įsigaliojo šio sprendimo 19 punkte minėtas 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymas, tas asmuo po perdavimo Lenkijos Respublikai negalėtų veiksmingai ginčyti teisėjo paskyrimo ar jo teisminių funkcijų vykdymo teisėtumo.

29 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia dėl Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos, nurodytos šio sprendimo 20 punkte: ar to teismo taikyti kriterijai vertinant, ar per teisėjų skyrimo procedūrą konstatuoti pažeidimai yra teisės į pagal įstatymą įsteigtą teismą, kaip tai suprantama pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį, pažeidimas, taip pat turi būti taikomi vykdant Europos arešto orderį, išduotą siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą.

30 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar 2018 m. liepos 25 d. Sprendime *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)* (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586) nustatyti ir 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendime *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)* (C-354/20 PPU ir

C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033) patvirtinti kriterijai taikytini vertinant, ar perdavimo atveju kyla realus pavojus, kad bus pažeista atitinkamo asmens pagrindinė teisė į pagal įstatymą iš anksto įsteigtą teismą, ir, jei taip, kaip šie kriterijai turėtų būti taikomi.

31 Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar 2018 m. liepos 25 d. Sprendime *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)* (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586) nustatytas ir 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendime *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)* (C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033) patvirtintas kriterijus turi būti taikomas, kai esama realaus pavojaus, jog atitinkamą asmenį teis ne pagal įstatymą iš anksto įsteigtas teismas?

2. Ar 2018 m. liepos 25 d. Sprendime *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)* (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586) nustatytas ir 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendime *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)* (C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033) patvirtintas kriterijus turi būti taikomas, kai prašomas perduoti asmuo, norintis užginčyti savo perdavimą, negali įvykdyti šio kriterijaus dėl to, kad tuo metu nėra galimybės nustatyti, kokios sudėties teismai nagrinės jo bylą, nes bylos paskirstomos atsitiktine tvarka?

3. Ar veiksmingos teisinės gynybos priemonės nebuvimas, siekiant užginčyti teisėjų paskyrimą Lenkijoje, aplinkybėmis, kai atrodo, jog tuo metu prašomas perduoti asmuo negali nustatyti, kad į jo bylą nagrinėsiančių teismų sudėtį įeis neteisėtai paskirti teisėjai, yra teisės į teisingą bylos nagrinėjimą esmės pažeidimas, dėl kurio vykdančioji valstybė narė privalo atsisakyti perduoti prašomą perduoti asmenį?“

Procesas Teisingumo Teisme

32 Prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė šiuos prašymus priimti prejudicinį sprendimą nagrinėti pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

33 Grįsdamas savo prašymą nacionalinis teismas nurodo, kad prejudiciniai klausimai yra susiję su SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies taikymo sritimi, kad X ir Y šiuo metu yra atimta laisvė ir kad Teisingumo Teismo atsakymas į šiuos klausimus turės tiesioginės ir lemiamos įtakos jų suėmimo trukmei.

34 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją reikia atsižvelgti į tai, kad su pagrindine byla susijusiam asmeniui atimta laisvė ir jo tolesnis suėmimas priklauso nuo pagrindinės bylos baigties (2021 m. spalio 26 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Teisė būti išklausytam vykdančiosios teisminės institucijos)*, C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

35 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš prašymų priimti prejudicinį sprendimą, šiuo metu suinteresuotiesiems asmenims taikomas suėmimas, o Teisingumo Teismo atsakymas į pateiktus klausimus turės tiesioginę ir lemiamą įtaką šio suėmimo trukmei.

36 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismo pirmoji kolegija, atsižvelgusi į teisėjo pranešėjo siūlymą ir susipažinusi su generalinio advokato nuomone, 2021 m. rugsėjo 29 d. nusprendė tenkinti prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašymus ir nagrinėti juos pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

37 Be to, ji nusprendė perduoti bylas C-562/21 PPU ir C-563/21 PPU Teisingumo Teismui, kad jos būtų paskirtos didžiajai kolegijai.

38 2021 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo pirmosios kolegijos pirmininko sprendimu bylos C-562/21 PPU ir C-563/21 PPU buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdomos rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

39 Vieninteliu klausimu byloje C-562/21 PPU ir trimis klausimais byloje C-563/21 PPU, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnio 2 ir 3 dalys turi būti aiškinamos taip, kad tuo atveju, kai vykdančioji teisminė institucija, turinti priimti sprendimą dėl asmens, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, perdavimo, turi įrodymų, kad esama sisteminių ar bendrų trūkumų dėl išduodančiosios valstybės narės teisminės valdžios nepriklausomumo (konkrečiai kalbant – dėl šios valdžios narių skyrimo procedūros), ši institucija gali atsisakyti perduoti asmenį, motyvuodama tuo, kad tokio perdavimo atveju atsiranda reali rizika, kad bus pažeista Chartijos 47 straipsnio antrojoje pastraipoje įtvirtinta pagrindinė šio asmens teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme, nes:

– vykdant Europos arešto orderį, išduotą siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, galimas šios pagrindinės teisės pažeidimas per procesą, per kurį minėtas asmuo buvo nuteistas, negali būti veiksmingai apskundžiamas teismine tvarka ir

– vykdant Europos arešto orderį, išduotą baudžiamojo persekiojimo tikslais, atitinkamas asmuo minėto perdavimo metu negali žinoti teismo, kuris nagrinės jo bylą, sudėties dėl atsitiktinės bylų paskirstymo atitinkamuose teismuose tvarkos, o išduodančiojoje valstybėje narėje nėra veiksmingos teisių gynimo priemonės, kuria būtų galima pasinaudoti ginčijant teisėjų skyrimo teisėtumą.

Pirminės pastabos

40 Pirmiausia svarbu priminti, kad tiek valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principas, tiek tarpusavio pripažinimo principas, kuris savo ruožtu pagrįstas šių valstybių abipusiu pasitikėjimu, Sąjungos teisėje yra ypač svarbūs, nes leidžia sukurti ir išlaikyti erdvę be vidaus sienų. Tarpusavio pasitikėjimo principas, be kita ko, reikalauja, kad, kiek tai susiję su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, kiekviena valstybė pripažintų, jog – išskyrus atvejus, kai yra išimtinių aplinkybių, – visos kitos valstybės narės paiso Sąjungos teisės ir ypač pagal šią teisę pripažintų pagrindinių teisių (2021 m. spalio 26 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Teisė būti išklausytam vykdančiosios teisminės institucijos)*, C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

41 Taigi, kai įgyvendina Sąjungos teisę, valstybės narės pagal ją gali turėti pareigą daryti prielaidą, kad kitos valstybės narės paiso pagrindinių teisių, todėl jos neturi galimybės ne tik reikalauti, kad kita valstybė narė užtikrintų didesnę nacionalinę pagrindinių teisių apsaugą už tą, kurią garantuoja Sąjunga teisė, bet ir – išskyrus išimtinius atvejus – patikrinti, ar ta kita valstybė narė konkrečiu atveju tikrai paisė Sąjungos garantuojamų pagrindinių teisių (2014 m. gruodžio 18 d. Nuomonės 2/13 *(Sąjungos prisijungimas prie EŽTK)*, EU:C:2014:2454, 192 punktas).

42 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad, šiame pagrindų sprendime nustačius naują supaprastintą ir veiksmingą nuteistų ar įtariamų pažeidus baudžiamąjį įstatymą asmenų perdavimo sistemą, siekiama palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą, ir taip norima prisidėti prie Sąjungos siekio tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti dideliu tarpusavio pasitikėjimu (2021 m. spalio 26 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Teisė būti išklausytam vykdančiosios teisminės institucijos)*, C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

43 Tarpusavio pripažinimo principas, kuris, kaip pirmiausia matyti iš Pagrindų sprendimo 2002/584 6 konstatuojamosios dalies, yra teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose „kertinis akmuo“, išreikštas šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje, kurioje įtvirtinta taisyklė, jog valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi šiuo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis (2021 m. spalio 26 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Teisė būti išklausytam vykdančiosios teisminės institucijos)*, C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 40 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Darytina išvada, kad vykdančiosios teisminės institucijos iš esmės gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį tik šiame pagrindų sprendime išsamiai išvardytais nevykdymo atvejais, o Europos arešto orderio vykdymas gali būti siejamas tik su kuria nors iš šio pagrindų sprendimo 5 straipsnyje išsamiai išvardytų sąlygų. Todėl Europos arešto orderio vykdymas yra principas, o atsisakymas jį vykdyti – jo išimtis, kurią reikia aiškinti siaurai (2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija; taip pat 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 37 punktas).

45 Atsižvelgiant į tai, didelis valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas, kuriuo pagrįstas Europos arešto orderio mechanizmas, grindžiamas prielaida, kad išduodančiosios valstybės narės baudžiamąsias bylas nagrinėjantys teismai, kurie dėl įvykdyto Europos arešto orderio turės pradėti baudžiamojo persekiojimo, bausmės vykdymo ar sprendimo dėl įkalinimo vykdymo procedūras arba baudžiamosios bylos nagrinėjimo iš esmės procesą, atitinka Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtintos pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą reikalavimus (2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 58 punktas). Ši pagrindinė teisė itin svarbi kaip visų teisių, kurias asmenys gauna iš Sąjungos teisės, apsaugos ir bendrų valstybėms narėms vertybių, nustatytų ESS 2 straipsnyje, ypač teisinės valstybės vertybės, išsaugojimo garantas (2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 39 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

46 Nors tokiomis aplinkybėmis kiekviena valstybė narė, siekdama užtikrinti visapusišką tarpusavio pasitikėjimo ir pripažinimo principų, kuriais grindžiamas šio mechanizmo veikimas, taikymą, visų pirma turi garantuoti, kad būtų laikomasi iš šios pagrindinės teisės kylančių reikalavimų (Teisingumo Teismui vykdant galutinę kontrolę), susilaikydama nuo bet kokių priemonių,

galinčių ją pažeisti (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 40 punktą), dėl esančios realios grėsmės, kad asmenį, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, perdavus išduodančiajai teisminei institucijai bus pažeista ši pagrindinė teisė, vykdančioji teisminė institucija gali išimties tvarka susilaikyti ir nesiimti veiksmų pagal Europos arešto orderį, remdamasi šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalimi (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 59 punktą).

47 Teisingumo Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad Pagrindų sprendimas 2002/584, siejamas su Chartijos nuostatomis, negali būti aiškinamas taip, kad būtų paneigtas valstybių narių teismų bendradarbiavimo sistemos, kurios vienas iš pagrindinių elementų yra Europos arešto orderis (kaip numatytasis Sąjungos teisės aktų leidėjo), veiksmingumas (2021 m. spalio 26 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Teisė būti išklausytam vykdančiosios teisminės institucijos)*, C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

48 Taigi Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog, siekiant, be kita ko, užtikrinti, kad Europos arešto orderio veikimas nebūtų paralyžiuotas, vykdant vykdančiųjų ir išduodančiųjų teisminių institucijų dialogą turi būti garantuota ESS 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtinta lojalaus bendradarbiavimo pareiga. Iš lojalaus bendradarbiavimo principo visų pirma išplaukia, kad valstybės narės turi gerbti ir padėti viena kitai vykdyti savo pareigas pagal Sutartis (2021 m. spalio 26 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Teisė būti išklausytam vykdančiosios teisminės institucijos)*, C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 44 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

49 Galiausiai atsižvelgiant į pirma išdėstytus argumentus reikia pažymėti, kad išduodančiosios ir vykdančiosios teisminės institucijos, siekdamos užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, turi visapusiškai naudotis priemonėmis, numatytomis visų pirma Pagrindų sprendimo 2002/584 8 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnyje, kad būtų skatinamas tarpusavio pasitikėjimas, kuriuo grindžiamas šis bendradarbiavimas (2018 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *IK (Papildomos bausmės vykdymas)*, C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 63 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

Dėl sąlygų, kurioms esant vykdančioji teisminė institucija pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnio 3 dalį gali atsisakyti perduoti asmenį, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, remdamasi tuo, kad esama realios rizikos, jog perdavus šį asmenį išduodančiajai teisminei institucijai bus pažeista jo pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme

50 Atsižvelgdamas visų pirma į šio sprendimo 40–46 punktuose pateiktus svarstymus Teisingumo Teismas dėl Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnio 3 dalies jau yra nusprendęs, kad jeigu vykdančioji teisminė institucija, kuriai pavesta priimti sprendimą dėl asmens, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, perdavimo, turi įrodymų, kad išduodančiojoje valstybėje narėje egzistuoja sisteminių ar bendrų teismų nepriklausomumo trūkumų, ji vis dėlto negali daryti prielaidos, kad yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, jog perdavus asmenį išduodančiajai valstybei narei kils realus pavojus, kad bus pažeista jo pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, neatlikusi konkretaus ir tikslaus patikrinimo, kuriuo visų pirma būtų atsižvelgiama į minėto asmens asmeninę padėtį, aptariamos baudžiamosios veikos pobūdį ir minėto orderio išdavimo faktines aplinkybes, pavyzdžiui, į valstybės institucijų pareiškimus ar veiksmus, galinčius trukdyti

nagrinėti konkrečią bylą (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 69 punktą).

51 Taigi informacija apie sisteminių ar bendrų teismų nepriklausomumo trūkumų valstybėje narėje buvimą ar padidėjimą pati savaime negali būti pakankamas pagrindas atsisakyti vykdyti tos valstybės narės teisminės institucijos išduotą orderį (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 63 punktą).

52 Taikydama šio sprendimo 50 punkte nurodytą ir pirmą kartą, kiek tai susiję su Chartijos 47 straipsnio antra pastraipa, 2018 m. liepos 25 d. Sprendime *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)* (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 47–75 punktai) pateiktą dviejų etapų nagrinėjimą vykdančioji teisminė institucija pirmiausia turi nustatyti, ar yra objektyvių, patikimų, tikslių ir tinkamai atnaujintų duomenų, įrodančių, kad išduodančiojoje valstybėje narėje egzistuoja reali pažeidimo rizika, kad dėl sisteminių ar bendrų šios valstybės narės teismų nepriklausomumo trūkumų bus pažeista šioje nuostatoje garantuojama pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą (2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

53 Toliau vykdančioji teisminė institucija turi konkrečiai ir tiksliai patikrinti, kiek šie po pirmojo etapo konstatuoti trūkumai gali turėti įtakos šios valstybės narės teismams, turintiems jurisdikciją vykdyti procedūras, kurios bus taikomos prašomam perduoti asmeniui, ir ar, atsižvelgiant į asmeninę šio asmens padėtį, baudžiamosios veikos, dėl kurios jis yra persekiojamas, pobūdį ir faktines aplinkybes, kuriomis šis arešto orderis išduotas, taip pat į minėtos valstybės narės galimai pateiktą informaciją pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 15 straipsnio 2 dalį, yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, kad minėtam asmeniui kils toks pavojus, jeigu jis bus perduotas šiai valstybei narei (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 55 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

54 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar šis dviejų etapų nagrinėjimas, kurį Teisingumo Teismas nustatė 2018 m. liepos 25 d. Sprendime *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)* (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), ir 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendime *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)* (C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033), atsižvelgiant į nepriklausomumo ir nešališkumo garantijas, suteikiamas dėl Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtintos pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, taikytinos tuo atveju, kai kyla klausimas dėl taip pat remiantis šia pagrindine teise suteikiamos garantijos, susijusios su pagal įstatymą iš anksto įsteigtu teismu, ir prireikus – kokios yra nagrinėjimo šiuo atžvilgiu sąlygos ir tvarka. Konkrečiai kalbant, jam kyla klausimas, kokią įtaką šiam nagrinėjimui turi aplinkybė, kad tokia institucija, kaip KRS, kurią daugiausia sudaro įstatymų leidžiamosios ar vykdomosios valdžios arba jų parinkti atstovai, dalyvauja skiriant teisminės valdžios narius išduodančiojoje valstybėje narėje ar priimant sprendimus dėl jų pareigų paaukštinimo.

55 Kalbant apie šio sprendimo 52 ir 53 punktuose priminto dviejų etapų nagrinėjimo taikymą ankstesniame punkte nurodytu atveju, pirmiausia reikia pabrėžti neatsiejamus ryšius, kurie pagal pačią Chartijos 47 straipsnio antrą pastraipą egzistuoja pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, tikslais, tarp teisėjų nepriklausomumo bei nešališkumo garantijų ir teisės kreiptis į pagal įstatymą iš anksto įsteigtą teismą.

56 Taigi iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, išplėtotos atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, matyti, kad nors teisė į tokį teismą, garantuojama tiek EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje, tiek Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje, yra savarankiška, vis dėlto ji glaudžiai susijusi su iš šių dviejų nuostatų kylančiomis nepriklausomumo ir nešališkumo garantijomis. Konkrečiau kalbant, nors kiekvienu iš minėtose nuostatose įtvirtintų reikalavimų siekiama konkretaus tikslo, dėl kurio jos pripažįstamos kaip specifinės teisingo bylos nagrinėjimo garantijos, šiomis garantijomis siekiama laikytis pagrindinių principų – teisės viršenybės ir valdžių atskyrimo. Kiekvienas iš šių reikalavimų grindžiamas imperatyvu išsaugoti visuomenės pasitikėjimą teismais ir šios valdžios nepriklausomumą nuo kitų valdžios institucijų (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimą *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 124 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

57 Konkrečiai dėl teisėjų skyrimo procedūros Teisingumo Teismas, pasirėmęs Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija, yra nusprendęs, kad, atsižvelgiant į esminį šios procedūros poveikį geram teisminės valdžios veikimui ir teisėtumui demokratinėje teisės viršenybe grindžiamoje valstybėje, tokia procedūra neišvengiamai yra neatsiejama EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos sąvokos „pagal įstatymą įsteigtas teismas“ dalis, nes teismo nepriklausomumas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, vertintinas, be kita ko, pagal tai, kaip šio teismo nariai buvo paskirti (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 125 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

58 Teisingumo Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad teisės kreiptis į pagal įstatymą iš anksto įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą užtikrinimo garantijos, būtent tos, kuriomis remiantis apibrėžiama teismo sąvoka ir sudėtis, yra kertinis teisės į teisingą bylos nagrinėjimą akmuo. Tam, kad teisės subjektai demokratinėje visuomenėje pasitikėtų teismais, būtina patikrinti, ar institucijos sudėtis atitinka tokio teismo apibrėžtį, kai šiuo klausimu kyla didelių abejonių (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 126 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

59 Antra, svarbu pabrėžti, kad pripažinus, jog vykdančioji teisminė institucija gali nevykdyti Europos arešto orderio, remdamasi vieninteliu motyvu, susijusiu su tokia aplinkybe, kaip nurodyta šio sprendimo 54 punkto antrame sakinyje, Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnio 3 dalis būtų aiškinama nepaisant šio sprendimo 44 ir 46 punktuose primintos Teisingumo Teismo jurisprudencijos.

60 Be to, aiškinant šią nuostatą būtina užtikrinti ne tik pagarbą asmenų, kuriuos prašoma perduoti, pagrindinėms teisėms, bet ir atsižvelgti į kitus interesus, pavyzdžiui, prireikus į būtinybę gerbti atitinkamų nusikaltimų aukų pagrindines teises.

61 Trečiųjų asmenų teisės baudžiamajame procese reiškia, kad taikant Europos arešto orderio mechanizmą vykdančiajai valstybei narei tenka pareiga bendradarbiauti. Be to, atsižvelgiant į šias teises, išvada, kad yra realus pavojus, jog atitinkamo asmens pagrindinė teisė į teisingą bylos

nagrinėjimą bus pažeista jį perdavus išduodančiajai valstybei narei, turi būti pagrįsta pakankamais faktiniais duomenimis (šiuo klausimu taip pat žr. 2019 m. liepos 9 d. EŽTT Sprendimo *Castaño prieš Belgiją*, CE:ECHR:2019:0709JUD000835117, 82, 83 ir 85 punktus).

62 Taip pat vienas iš Pagrindų sprendimo 2002/584 tikslų yra kova su nebaudžiamumu. Jei vien sisteminių ar bendrų trūkumų, susijusių su išduodančiosios valstybės narės teismų nepriklausomumu, pakaktų, kad vykdančioji teisminė institucija galėtų neatlikti šio sprendimo 52 ir 53 punktuose nurodyto dviejų etapų nagrinėjimo ir, remdamasi šio pamatinio sprendimo 1 straipsnio 3 dalimi, atsisakyti vykdyti išduodančiosios valstybės narės išduotą Europos arešto orderį, tai reikštų didelę riziką, kad asmenys, kurie bando išvengti teisingumo po to, kai buvo nuteisti arba įtarti padarę nusikaltimą, galėtų likti nenubausti, nors nebūtų jokių konkrečių duomenų, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, ar perdavimo atveju iš tikrųjų kyla rizika, kad bus pažeista jų pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teismininės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 64 punktą).

63 Trečia, ankstesniame punkte nurodytas požiūris lemtų Europos arešto orderio mechanizmo įgyvendinimo sustabdymą šios valstybės narės atžvilgiu, pažeidžiant Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos kompetenciją šiuo klausimu.

64 Kaip yra priminęs Teisingumo Teismas, toks įgyvendinimas gali būti sustabdytas tik tuo atveju, jei viena iš valstybių narių šiurkščiai ir nuolat pažeidinėja ESS 2 straipsnyje išdėstytus principus, įskaitant teisinės valstybės principą, o Taryba tai nustato pagal ESS 7 straipsnio 2 dalį ir dėl to kyla ESS 7 straipsnio 3 dalyje nurodytos pasekmės (2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teismininės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 57 punktas).

65 Taigi tik esant Europos Vadovų Tarybos sprendimui, po kurio Taryba sustabdo Pagrindų sprendimo 2002/584 taikymą atitinkamai valstybei narei, vykdančioji teisminė institucija privalo automatiškai atsisakyti vykdyti bet kokį Europos arešto orderį, išduotą minėtos valstybės narės, neprivalėdama konkrečiai įvertinti atitinkamam asmeniui kylančio realaus pavojaus, kad bus pakenkta jo pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą esmei (2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teismininės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 58 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

66 Iš šio sprendimo 55–65 punktuose išdėstytų argumentų matyti, kad vykdančioji teisminė institucija privalo atlikti šio sprendimo 52 ir 53 punktuose nurodytą dviejų etapų nagrinėjimą, kad įvertintų, ar atitinkamo asmens perdavimo išduodančiajai valstybei narei atveju yra realus pavojus, kad bus pažeista Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta jo pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme.

Dėl pirmojo nagrinėjimo etapo

67 Pirmajame šio nagrinėjimo etape vykdančioji teisminė institucija turi bendrai įvertinti, ar yra reali pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimo rizika, visų pirma dėl tos valstybės narės teismų nepriklausomumo stokos arba dėl to, kad dėl sisteminių ar bendrų trūkumų išduodančiojoje valstybėje narėje neužtikrinamas pagal įstatymą įsteigto teismo reikalavimas (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 61 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

68 Toks vertinimas turi būti atliktas atsižvelgiant į Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje garantuojamą pagrindinių teisių apsaugos standartą (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 62 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

69 Viena vertus, kalbant apie nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimus, kurie, kaip nurodyta šio sprendimo 55–58 punktuose, yra glaudžiai susiję su reikalavimais, keliamais pagal įstatymą iš anksto įsteigtam teismui, pažymėtina, kad jie suponuoja, kad egzistuoja taisyklės, visų pirma susijusios su institucijos sudėtimi, skyrimu, funkcijų trukme, taip pat jos narių nusišalinimo, nušalinimo ir atšaukimo pagrindų, kurie leidžia pašalinti bet kokias teisėtas abejones ginčo šalims dėl šios institucijos atsparumo išorės veiksniams ir jos neutralumo dėl joje atstovaujamų priešingų interesų (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.*, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 67 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

70 Kalbant apie sprendimus dėl skyrimo, be kita ko, būtina, kad šių sprendimų priėmimo esminės sąlygos ir procedūrinės taisyklės būtų tokios, kad dėl jų negalėtų kilti tokių pagrįstų abejonių dėl paskirtų teisėjų (2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *Peržiūra Simpson / Taryba ir HG / Komisija*, C-542/18 RX-II ir C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 71 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

71 Kita vertus, dėl reikalavimo, kad teismas būtų iš anksto įsteigtas pagal įstatymą, Teisingumo Teismas, remdamasis Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija dėl EŽTK 6 straipsnio (2014 m. liepos 8 d. EŽTT Sprendimo *Biagioli prieš San Mariną*, CE:ECHR:2014:0708DEC000816213, 72–74 punktai ir 2019 m. gegužės 2 d. EŽTT Sprendimo *Pasquini prieš San Mariną*, CE:ECHR:2019:0502JUD005095616, 100–101 punktai), pažymėjo, kad sąvoka „įsteigtas pagal įstatymą“, be kita ko, atspindi teisinės valstybės principą. Ji susijusi ne tik su paties teismo steigimo teisiniu pagrindu, bet ir su kiekvieną bylą nagrinėjančio teismo sudėtimi ir bet kuria kita vidaus teisės nuostata, kurios nesilaikant vieno ar kelių teisėjų dalyvavimas nagrinėjant bylą tampa neteisėtas; tokios nuostatos pirmiausia susijusios su atitinkamo teismo narių nepriklausomumu ir nešališkumu. Be to, teisė, kad bylą nagrinėtų „pagal įstatymą įsteigtas“ teismas, pagal patį savo pobūdį apima teisėjų skyrimo procesą (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *Peržiūra Simpson / Taryba ir HG / Komisija*, C-542/18 RX-II ir C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 73 punktą).

72 Kalbant apie pagrindinės teisės į pagal įstatymą iš anksto įsteigtą teismą, kaip tai suprantama pagal Chartijos 47 straipsnio antrą pastraipą, pažeidimo vertinimo kriterijus, reikia pažymėti, kad tokiu pažeidimu negali būti laikomas bet koks teisėjų skyrimo procedūros pažeidimas.

73 Pažeidimas, padarytas skiriant teisėjus atitinkamoje teisminėje sistemoje, pripažįstamas neteisėtu visų pirma tuomet, kai jis yra tokio pobūdžio ir sunkumo, kad dėl jo kyla reali grėsmė, jog kitos valdžios rūšys, visų pirma vykdomoji valdžia, gali kelti pavojų paskyrimo procedūros rezultato sąžiningumui, ir taip teisės subjektams kiltų pagrįstų abejonių, susijusių su atitinkamo teisėjo ar teisėjų nepriklausomumu ir nešališkumu (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 130 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

74 Konstatuojant pagal įstatymą iš anksto įsteigto teismo reikalavimo pažeidimą ir tokio pažeidimo pasekmes turi būti įvertinta daug aplinkybių, dėl kurių visumos bylos šalims kyla pagrįstų abejonių dėl teisėjų nepriklausomumo ir nešališkumo (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 2 d.

Sprendimo *A.B. ir kt. (Aukščiausio Teismo teisėjų skyrimas – Skundas)*, C-824/18, EU:C:2021:153, 131–132 punktus ir 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 152–154 punktus).

75 Taigi abejonių dėl paskirtų teisėjų nepriklausomumo negali kilti vien dėl aplinkybės, kad organas, kaip antai teisėjų skyrimo procese dalyvaujanti nacionalinė teisėjų taryba, daugiausia sudarytas iš teisėkūros institucijų pasirinktų narių (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 55 ir 56 punktus). Tačiau kitaip galėtų būti tuo atveju, kai ši aplinkybė kartu su kitomis svarbiomis aplinkybėmis ir sąlygomis, kuriomis šie sprendimai buvo priimti, keltų tokių abejonių (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 103 punktą).

76 Taigi vien aplinkybės, kad institucija, kurią daugiausia sudaro teisėkūros ar vykdomosios valdžios atstovai arba jų paskirti asmenys, dalyvauja išduodančiosios valstybės narės teisėjų skyrimo procese, nepakanka, kad būtų pateisintas vykdančiosios teisminės institucijos sprendimas atsisakyti perduoti atitinkamą asmenį.

77 Vadinasi, perdavimo procedūros, susijusios su Europos arešto orderio vykdymu, kontekste vertinimas, ar egzistuoja reali pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimo rizika – visų pirma susijusi su tos valstybės narės teismų nepriklausomumo trūkumu arba su pagal įstatymą iš anksto įsteigto teismo reikalavimo nepaisymu – dėl sisteminių ar bendrų trūkumų išduodančiojoje valstybėje narėje, suponuoja tai, kad reikia atlikti bendrą analizę, pagrįstą bet kokia objektyvia, patikima, tikslia ir tinkamai atnaujinta informacija apie teismų sistemos veikimą toje valstybėje narėje, visų pirma apie bendrą teisėjų skyrimo toje valstybėje narėje sistemą.

78 Nagrinėjamu atveju, be informacijos, pateiktos pagrįstame pasiūlyme, kurį Europos Komisija, remdamasi ESS 7 straipsnio 1 dalimi, pateikė Tarybai (2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 61 punktas), šiam vertinimui ypač svarbūs prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paminėti sprendimai, t. y. 2020 m. sausio 23 d. *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) nutarimas, ir Teisingumo Teismo jurisprudencija, pavyzdžiui, suformuota 2019 m. lapkričio 19 d. Sprendime *A. K. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo drausmės kolegijos nepriklausomumas)* (C-585/18, C-624/18 ir C-625/18, EU:C:2019:982), 2021 m. kovo 2 d. Sprendime *A. B. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimas – Skundas)* (C-824/18, EU:C:2021:153), 2021 m. liepos 15 d. Sprendime *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės sistema)* (C-791/19, EU:C:2021:596) ir 2021 m. spalio 6 d. Sprendime *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)* (C-487/19, EU:C:2021:798), kuriuose pateikiama informacija apie išduodančiosios valstybės narės teismų sistemos veikimą.

79 Atlikdama šį vertinimą vykdančioji teisminė institucija taip pat gali atsižvelgti į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, kurioje konstatuotas pagal įstatymą įsteigto teismo reikalavimo pažeidimas, susijęs su teisėjų skyrimo procedūra (žr., be kita ko, 2021 m. liepos 22 d. EŽTT sprendimą *Reczkowicz prieš Lenkiją*, CE:ECHR:2021:0722JUD004344719).

80 Bet kuriuo atveju reikia pridurti, kad svarbūs veiksniai yra ir sprendimą priėmusios valstybės narės Konstitucinio Teismo praktika, pagal kurią keliama abejonių dėl Sąjungos teisės viršenybės ir EŽTK privalomumo, taip pat dėl Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų dėl tos valstybės narės taisyklių, susijusių su jos teismų sistemos organizavimu ir ypač su teisėjų skyrimu, atitikties šiai teisei ir Konvencijai privalomumo.

81 Jeigu vykdančioji teisminė institucija, remdamasi šio sprendimo 78–80 punktuose nurodytomis aplinkybėmis, mano, kad yra reali pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimo rizika, visų pirma dėl to, kad tos valstybės narės teismai yra nepakankamai nepriklausomi, arba dėl to, kad nesilaikoma pagal įstatymą iš anksto įsteigto teismo reikalavimo dėl sisteminių ar bendrų trūkumų išduodančiojoje valstybėje narėje, ji negali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderio, neatlikusi šio sprendimo 52 ir 53 punktuose nurodyto antrojo nagrinėjimo etapo.

Dėl antrojo nagrinėjimo etapo

82 Šiame antrajame etape vykdančioji teisminė institucija turi įvertinti, ar pirmajame šio nagrinėjimo etape nustatyti sisteminiai arba bendri trūkumai gali pasireikšti atitinkamo asmens perdavimo išduodančiajai valstybei narei atveju ir ar konkrečiomis nagrinėjamo atvejo aplinkybėmis šiam asmeniui kyla realus pavojus, kad bus pažeista Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta jo pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme.

83 Asmuo, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, turi pateikti konkrečių įrodymų, leidžiančių manyti, kad perdavimo procedūros, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, atveju išduodančiosios valstybės narės teismų sistemos sisteminiai ar bendri trūkumai turėjo konkretų poveikį jo baudžiamosios bylos nagrinėjimui, o tuo atveju, jei būtų vykdoma jo perdavimo procedūra, siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, šie trūkumai gali turėti tokį poveikį. Tokių konkrečių įrodymų, patvirtinančių minėtų sisteminių ar bendrųjų trūkumų poveikį konkrečiu atveju, pateikimas neužkerta kelio tam asmeniui pateikti bet kokius kitus konkrečius įrodymus, konkrečiai susijusius su jo atveju ir galinčius patvirtinti, kad dėl procedūros, dėl kurios išduodančioji teisminė institucija prašo jį perduoti, praktiškai bus pažeista jo pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą.

84 Jei vykdančioji teisminė institucija manytų, kad atitinkamo asmens pateikti įrodymai, nors ir leidžiantys daryti išvadą, kad šie sisteminiai ir bendri trūkumai turėjo arba gali turėti konkretų poveikį konkrečiai to asmens atveju, nėra pakankami įrodyti, kad tokiu atveju egzistuoja reali rizika, kad bus pažeista pagrindinė teisė į pagal įstatymą iš anksto įsteigtą teismą (dėl ko reiktų atsisakyti vykdyti atitinkamą Europos arešto orderį), ši institucija pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 15 straipsnio 2 dalį turi prašyti išduodančiosios teisminės institucijos skubiai pateikti bet kokią papildomą informaciją, kuri, jos nuomone, yra būtina.

85 Kadangi išduodančioji teisminė institucija privalo pateikti šią informaciją vykdančiajai teisminei institucijai (2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Generalstaatsanwaltschaft (Kalinimo sąlygos Vengrijoje)*, C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 64 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), vykdančioji teisminė institucija bet kokį elgesį, rodantį, kad išduodančioji teisminė institucija nepakankamai lojaliai bendradarbiauja, gali laikyti svarbiu, siekdama įvertinti, ar perduodant asmenį, kurio perdavimo prašoma, kiltų realus pavojus, kad bus pažeista Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme.

86 Be to, byloje C-562/21 PPU nurodytu atveju, t. y. kai Europos arešto orderis išduotas tam, kad asmuo būtų perduotas siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo, asmuo, kurį prašoma perduoti, turi pateikti konkrečių įrodymų, kuriais remdamasis mano, kad išduodančiosios valstybės narės teisminės sistemos sisteminiai ar bendri trūkumai turėjo konkretų poveikį jo baudžiamajam procesui, ypač dėl teismo, nagrinėjusio atitinkamą baudžiamąją bylą, sudėties, dėl ko vienas ar keli šio teismo teisėjai neužtikrino nepriklausomumo ir nešališkumo garantijų, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę.

87 Kaip matyti iš šio sprendimo 74–76 punktų ir, priešingai, nei teigia Nyderlandų vyriausybė, šiuo klausimu nepakanka informacijos apie tai, kad vienas ar keli teisėjai, dalyvavę procese, per kurį prašomas perduoti asmuo buvo nuteistas, buvo paskirti institucijos, sudarytos daugiausia iš įstatymų leidžiamosios ar vykdomosios valdžios atstovų arba jų pasirinktų narių siūlymu (kaip yra KRS atveju nuo 2017 m. gruodžio 8 d. įstatymo įsigaliojimo).

88 Taigi suinteresuotasis asmuo dar turi pateikti įrodymų apie jo baudžiamąją bylą nagrinėjusį teismą, visų pirma susijusių su atitinkamo teisėjo ar teisėjų skyrimo procedūra ir galimu jų delegavimu, kuriais remdamasi vykdančioji teisminė institucija, atsižvelgdama į bylos aplinkybes, galėtų nustatyti, kad yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, jog šio teismo sudėtis turėjo įtakos Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtintai šio asmens pagrindinei teisei į teisingą jo baudžiamosios bylos nagrinėjimą nepriklausomame ir nešališkame teisme, iš anksto įsteigtame pagal įstatymą.

89 Pavyzdžiui, vykdančiosios teisminės institucijos turima informacija, kad konkretus teisėjas buvo deleguotas į teismą, nagrinėjusį asmens, kurį prašoma perduoti, baudžiamąją bylą, kai sprendimą dėl šio delegavimo priėmė teisingumo ministras, remdamasis iš anksto nežinomais kriterijais, be to, šis sprendimas gali būti bet kada atšauktas teisingumo ministro nemotyvuotu sprendimu, gali būti rimtas ir pagrįstas pagrindas daryti išvadą, kad konkrečiu atitinkamo asmens atveju yra reali šios pagrindinės teisės pažeidimo rizika (pagal analogiją žr. 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.*, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 77–90 punktus).

90 Be to, svarbi bet kokia informacija, susijusi su baudžiamojo proceso, per kurį atitinkamas asmuo buvo nuteistas, eiga, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais apie tai, kad tas asmuo pasinaudojo jam prieinamomis teisių gynimo priemonėmis. Konkrečiai kalbant, reikia atsižvelgti į galimybę minėtam asmeniui prašyti išduodančiojoje valstybėje narėje nušalinti vieną ar kelis bylą nagrinėjančios teismo kolegijos narius dėl priežasčių, susijusių su jo pagrindinės teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimu, į tai, ar tas asmuo pasinaudojo šia teise, ir į gautą informaciją dėl tokio prašymo nagrinėjimo rezultatų per šį procesą arba per galimą apeliacinį procesą.

91 Nagrinėjamu atveju Lenkijos vyriausybė rašytinėse pastabose pažymėjo (ir tai nebuvo ginčyta per teismo posėdį), kad Lenkijos proceso teisėje numatyta atitinkamo asmens galimybė nušalinti vieną iš teisėjų ar visus kolegijos, turinčios nagrinėti šio asmens baudžiamąją bylą, teisėjus, jeigu tam asmeniui kyla abejonių dėl vieno ar kelių teisėjų nepriklausomumo ar nešališkumo.

92 Vis dėlto, kalbant apie šį procesą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pažymėtina, kad Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje nėra nieko, kas, nesant išsamesnės informacijos apie nacionalinę teisę ir įvairias reikšmingas jos nuostatas, leistų daryti išvadą apie tai, kad tokios galimybės suinteresuotajam asmeniui ginti savo teises buvimu abejojama vien dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytos aplinkybės (aptariamos šio sprendimo 19 punkte), kad, 2020 m. vasario 14 d. įsigaliojus 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymui, nebeįmanoma veiksmingai ginčyti teisėjo paskyrimo ar teisėjo teisminių funkcijų vykdymo teisėtumo.

93 Be to, kalbant apie byloje C-563/21 PPU nurodytą Europos arešto orderį, išduotą siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, reikia pabrėžti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodyta aplinkybė, jog asmuo, kurį prašoma perduoti, prieš perdavimą negali žinoti teisėjų, kurie bus paskirti nagrinėti jo baudžiamąją bylą po perdavimo, tapatybės, pati savaime negali būti pakankama, kad būtų atsisakyta jį perduoti.

94 Pagal Pagrindų sprendimą 2002/584 nustatytoje sistemoje nėra nieko, kas leistų manyti, kad asmens perdavimo išduodančiajai valstybei narei baudžiamojo persekiojimo tikslais sąlyga yra užtikrinimas, kad toks persekiojimas baigsis baudžiamosios bylos nagrinėjimu konkrečiame teisme, ir juo labiau konkretus teisėjų, kurie nagrinės šią baudžiamąją bylą, identifikavimas.

95 Aiškinant priešingai, šio sprendimo 52 ir 53 punktuose nurodyto nagrinėjimo antrasis etapas taptų visiškai neveiksmingas ir kiltų grėsmė ne tik Pagrindų sprendimo 2002/584 tikslo, priminto šio sprendimo 42 punkte, įgyvendinimui, bet ir valstybių narių tarpusavio pasitikėjimui, kuriuo grindžiamas šiame pagrindų sprendime įtvirtintas Europos arešto orderio mechanizmas.

96 Atsižvelgiant į tai, tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos byloje C-563/21 PPU, kai bylą dėl asmens, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, turinti nagrinėti teismo kolegija nežinoma tuo metu, kai vykdančioji teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl šio asmens perdavimo išduodančiajai valstybei narei, ši institucija negali atsisakyti atlikti bendro bylos aplinkybių vertinimo, kad remdamasi šio asmens pateiktais įrodymais, kuriuos prireikus papildo išduodančiosios teisminės institucijos pateikta informacija, galėtų patikrinti, ar perdavimo atveju yra reali rizika, kad bus pažeista šio asmens pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme.

97 Kaip savo išvados 63 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, tokie įrodymai visų pirma gali būti susiję su valdžios institucijų pareiškimais, kurie gali turėti įtakos konkrečiu nagrinėjamu atveju. Vykdančioji teisminė institucija taip pat gali remtis bet kokia kita, jos nuomone, svarbia informacija, pavyzdžiui, susijusia su atitinkamo asmens asmenine padėtimi, nusikalstamos veikos, dėl kurios jis yra persekiojamas, pobūdžiu ir faktinėmis aplinkybėmis, kuriomis atitinkamas Europos arešto orderis išduotas, taip pat prireikus bet kokia kita turima informacija, susijusia su teisėjais, kurie, tikėtina, nagrinės šio asmens bylą, kai jis bus perduotas.

98 Tęsiant šio sprendimo 87 punkte išdėstytus argumentus, vis dėlto reikia paaiškinti, kad informacijos, susijusios su vieno ar kelių kompetentingo teismo teisėjų skyrimu pasiūlius organui, sudarytam daugiausia iš narių, atstovaujančių arba parinktų įstatymų leidžiamosios ar vykdomosios valdžios institucijų (kaip yra KRS atveju nuo 2017 m. gruodžio 8 d. įstatymo įsigaliojimo), arba su atitinkamoje kolegijoje (jeigu ji žinoma) posėdžiaujančiais teisėjais, nepakanka, kad būtų galima nustatyti, jog perdavimo atveju atitinkamam asmeniui atsiranda reali rizika, kad bus pažeista jo pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme. Tokia išvada bet kuriuo atveju reiškia, kad kiekvienu konkrečiu atveju turi būti įvertinta atitinkamo teisėjo ar teisėjų skyrimo procedūra.

99 Be to, nors vykdančioji teisminė institucija negali atmesti galimybės, kad asmeniui, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis baudžiamojo persekiojimo tikslais, perdavimo atveju gali kilti reali šios pagrindinės teisės pažeidimo rizika, vien dėl to, kad išduodančiojoje valstybėje narėje šis asmuo turi galimybę pareikšti nušalinimą vienam ar keliems teisėjų kolegijos nariams, kurie bus paskirti nagrinėti jo baudžiamąją bylą, ši institucija gali atsižvelgti į tokios galimybės buvimą kaip į svarbią aplinkybę vertindama, ar yra tokia rizika (pagal analogiją žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Generalstaatsanwaltschaft (Kalinimo sąlygos Vengrijoje)*, C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, 117 punktą).

100 Aplinkybė, kad tokio nušalinimo prireikus gali būti prašoma tik po to, kai atitinkamas asmuo buvo perduotas pagal Europos arešto orderį, išduotą siekiant vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą, ir kai jis buvo informuotas apie teismo, kuris turi priimti sprendimą šio asmens byloje, sudėtį, neturi reikšmės vertinant, ar egzistuoja realus pavojus, kad perdavimo atveju šis asmuo patirs šios pagrindinės teisės pažeidimą.

101 Jeigu atlikusi bendrą vertinimą vykdančioji teisminė institucija konstatuoja, kad yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, jog perdavimo atveju atitinkamam asmeniui kyla realus pavojus, kad bus pažeista jo pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal įstatymą iš anksto įsteigtame nepriklausomame ir nešališkame teisme, ši institucija, remdamasi Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnio 3 dalimi, turi nevykdyti atitinkamo Europos arešto orderio. Priešingu atveju ji turi jį vykdyti, laikydamasi šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje nustatyto principo (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 61 punktą).

102 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnio 2 ir 3 dalys turi būti aiškinamos taip, kad tais atvejais, kai vykdančioji teisminė institucija, turinti priimti sprendimą dėl asmens, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, perdavimo, turi įrodymų, kad esama sisteminių arba bendrų trūkumų dėl išduodančiosios valstybės narės teisminės valdžios nepriklausomumo (konkrečiai kalbant – dėl šios valdžios narių skyrimo procedūros), ta institucija gali atsisakyti perduoti tą asmenį:

– Europos arešto orderio, išduoto siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, atveju – tik jeigu konstatuoja, kad konkrečiomis bylos aplinkybėmis yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, kad, atsižvelgiant, be kita ko, į šio asmens pateiktus įrodymus, susijusius su jo baudžiamąją bylą nagrinėjusios teismo kolegijos sudėtimi arba bet kuria kita svarbia aplinkybe vertinant šios teismo kolegijos nepriklausomumą ir nešališkumą, buvo pažeista Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta pagrindinė to asmens teisė į teisingą bylos nagrinėjimą nepriklausomame ir nešališkame, pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme,

– Europos arešto orderio, išduoto siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, atveju – tik jeigu nustato, kad konkrečiomis bylos aplinkybėmis yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, kad, atsižvelgiant, be kita ko, į atitinkamo asmens pateiktus įrodymus apie jo asmeninę padėtį, nusikalstamos veikos, dėl kurios vykdomas jo baudžiamasis persekiojimas, pobūdį, aplinkybes, kuriomis išduotas šis Europos arešto orderis, arba bet kurią kitą aplinkybę, reikšmingą vertinant teismo, kuris gali nagrinėti to asmens bylą, nepriklausomumą ir nešališkumą, yra reali rizika, kad perdavimo atveju bus pažeista ši pagrindinė jo teisė.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

103 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamose bylose, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, 1 straipsnio 2 ir 3 dalys turi būti aiškinamos taip, kad tais atvejais, kai vykdančioji teisminė institucija, turinti priimti sprendimą dėl asmens, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis, perdavimo, turi įrodymų, kad esama sisteminių arba bendrų trūkumų dėl išduodančiosios valstybės narės teisminės valdžios nepriklausomumo (konkrečiai kalbant – dėl šios valdžios narių skyrimo procedūros), ta institucija gali atsisakyti perduoti tą asmenį:

– **Europos arešto orderio, išduoto siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, atveju – tik jeigu konstatuoja, kad konkrečiomis bylos aplinkybėmis yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, kad, atsižvelgiant, be kita ko, į šio asmens pateiktus įrodymus, susijusius su jo baudžiamąją bylą nagrinėjusios teismo kolegijos sudėtimi arba bet kuria kita svarbia aplinkybe vertinant šios teismo kolegijos nepriklausomumą ir nešališkumą, buvo pažeista Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta pagrindinė to asmens teisė į teisingą bylos nagrinėjimą nepriklausomame ir nešališkame, pagal įstatymą iš anksto įsteigtame teisme,**

– **Europos arešto orderio, išduoto siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, atveju – tik jeigu nustato, kad konkrečiomis bylos aplinkybėmis yra svarių ir pagrįstų priežasčių manyti, kad, atsižvelgiant, be kita ko, į atitinkamo asmens pateiktus įrodymus apie jo asmeninę padėtį, nusikalstamos veikos, dėl kurios vykdomas jo baudžiamasis persekiojimas, pobūdį, aplinkybes, kuriomis išduotas šis Europos arešto orderis, arba bet kurią kitą aplinkybę, reikšmingą vertinant teismo, kuris gali nagrinėti to asmens bylą, nepriklausomumą ir nešališkumą, yra reali rizika, kad perdavimo atveju bus pažeista ši pagrindinė jo teisė.**

Parašai.